

Församlingsinstruktion

2026–2030

*Sydöstra
Jämtlands
pastorat*

Svenska
kyrkan

Foto: Alex Giacomini/Ikon

Bild på förstasidan: Ragunda gamla kyrka. Foto: Anders Gustafsson.

Innehåll

Sydöstra Jämtlands pastorat.....	4
Tro, gemenskap och hållbarhet – så vill vi bygga församling!.....	5
Omvärldsanalys.....	6
Församlingarna.....	8
Utvecklingsområden.....	12
Pastoralt program.....	14
Präst- och kyrkomusikerbefattningar.....	19
Verksamheter på andra språk.....	19
Barnkonsekvensanalys.....	19
Kyrkomiljö och lokalförsörjning.....	19

Sydöstra Jämtlands pastorat

Sydöstra Jämtlands pastorat består av 16 församlingar i Svenska kyrkan i Härnösands stift. Pastoratet bildades 2022 av fem tidigare pastorat i den sydöstra delen av Jämtlands län. Pastoratet sträcker sig genom Ragunda, Bräcke och Bergs kommuner och den sydligaste delen av Östersunds kommun. Inom pastoratet finns såväl Ragundadalens och Storsjöbygdens jordbrukslandskap som delar av Oviks fjällens fjällvärld. Pastoratet ligger också i Sápmi, samernas bosättningsområde.

Den 31 december 2024 hade pastoratet 33 518 invånare och 21 365 tillhöriga.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Folkmängd	34 035	34 222	34 007	33 897	33 800	33 801	33 837	33 735	33 518
Tillhöriga	24 773	24 241	23 722	23 319	22 906	22 456	22 142	21 848	21 365
Andel tillhöriga	72,8 %	70,8 %	69,8 %	68,8 %	67,8 %	66,4 %	65,4 %	64,8 %	63,7 %
Andel tillhöriga, riket	61,2 %	59,3 %	57,7 %	56,4 %	55,2 %	53,9 %	52,9 %	52,1 %	51,4 %
Andel tillhöriga, stift	71,4 %	69,5 %	68,1 %	66,9 %	65,7 %	64,4 %	63,4 %	62,7 %	61,8 %

Tro, gemenskap och hållbarhet – så vill vi bygga församling!

För första gången någonsin trädde fler människor in i Svenska kyrkan än antalet medlemmar som valde att gå ur under de tre månaderna december 2024 och januari och februari 2025. Det är ett trendbrott i en statistik som de senaste 20 åren visat på i snitt 50 000 fler utträden än inträden per år. Trenden är synlig också i vårt område, om än inte lika markant. 2024 döptes nästan sex av tio födda barn i våra församlingar. Det är den högsta siffran på åtta år och långt över riksgenomsnittet.

Orsakerna till dessa trendbrott är sannolikt flera, men att det stora förtroendet för Svenska kyrkan i tider av osäkerhet och oro i världen är en av orsakerna är ett rimligt antagande. Detta förtroende är en uppmuntrande utgångspunkt för församlingarna i vårt pastorat när vi formulerar våra målsättningar och vårt uppdrag som kyrka i våra bygder i denna församlingsinstruktion.

Formuleringarna i vår kyrkoordning om syftet med vår grundläggande uppgift som kyrka (Gudstjänst, diakoni, undervisning, mission) får leda oss vidare i vad vårt uppdrag är de närmaste fyra åren:

Syftet är att människor ska **komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas**. Utifrån detta syfte vill vi arbeta med tre fokusområden som vi utvecklar lite mer längre fram i denna församlingsinstruktion:

Komma till tro – Vi vill att människor får komma till tro i meningen att de ska hitta och leva i en personlig relation med den treenige Guden. Vi vill också att de tveksamma ska kunna komma till tro i meningen att kyrkan som mötesplats ska vara inbjudande och gestalta vad tro är. Vi vill att vårt **pilgrimsarbete** ska vara en viktig del av denna strävan att människor alltmer ska komma till tro och hitta en:

Gemenskap som fördjupas – Vi vill arbeta för att alla våra församlingar ska präglas och bäras av kärleksfulla gemenskaper. Vi vill att det vi bekänner i nattvardsliturgin ska bli alltmer synligt i våra församlingar: *”så är vi, fastän många, en enda kropp, ty alla får vi del av ett och samma bröd”*.

Skapelsen återupprättas – Vi vill arbeta för både en hållbar livsmiljö och ett hållbart arbetssätt i våra församlingar. Det innebär att ta den kristna skapelse- och förvaltarens tanken på allvar och därför aktivt arbeta med vårt klimatavtryck och vår resursanvändning. Vi vill också att vårt arbetssätt alltmer ska präglas av kyrkans ideella medarbetare, där de anställda medarbetarna blir möjliggörare mer än utförare.

Omvärldsanalys

Vår omvärldsanalys visar på möjligheter och utmaningar vi som kyrka står inför de närmaste åren. Här följer en sammanfattning, och våra tankar om hur vi som kyrka behöver möta dessa.

Vår värld:

Vi som bor, vistas och verkar i Sydöstra Jämtlands pastorat påverkas av de politiska och idémässiga strömningarna i världen. Polariseringarna mellan öppenhet och gränsdragning, hopp och rädsla, fakta och tyckande, välvilja och hat, inkludering och exkludering, likriktning och mångfald påverkar oss alla.

Konflikter och krig mellan nationer och regioner har blivit en tyngande skugga över vår del av världen. Klimatutvecklingen ruvar på en hotande katastrof, och internet, digitaliseringen och artificiell intelligens har dramatiskt ökat kommunikationen över gamla gränser och barriärer, vilket både skapar stora möjligheter och utmaningar, såsom att vi hamnar i "åsiktsbubblor".

Därför behöver vi i församlingarna i Svenska kyrkan i Sydöstra Jämtlands pastorat:

- fortsätta vara bärare av tro, mening, gemenskap och hopp i en tid som frestar oss att bli uppgivna och resignerade.
- Skapa en beredskap för när händelser i världen påverkar oss lokalt.

Vårt pastorat:

Pastoratet omfattar flera bygder som historiskt sett levt relativt skilda från varandra. De naturliga stråken för transporter och resande har huvudsakligen Östersund som centrum.

Pastoratets indelning i tre verksamhetsområden matchar de befintliga stråken:

- Det östra området med Ragunda och delar av Bräcke kommun, som nås via väg 87 mot Sundsvall och Sollefteå. (Församlingarna Stugun, Borgvattnet, Ragunda, Fors och Hällesjö-Håsjö.)
- Det mellersta området med Bräcke kommun samt sydliga delar av Östersunds kommun, som nås via E14 mot Sundsvall. (Församlingarna Brunflo, Lockne, Marieby, Näs, Revsund-Sundsjö-Bodsjö och Bräcke-Nyhem.)
- Det södra området med Bergs kommun, som nås via E45 mot Sveg och Mora. (Församlingarna Oviken-Myssjö, Hackås, Berg, Åsarne och Rätan-Klövsjö.)

Samhällsstrukturen i pastoratet präglas av lands- och glesbygd och många små samhällen. Prognoser med sikte på 2031 visar minskande befolkning i samtliga kommuner i pastoratet utom Östersunds. Antalet äldre i området förväntas öka, vilket ger en försörjningskvot över snittet i riket. En stor andel av befolkningen är bosatt i respektive kommuns huvudort. Byggnation av nya bostäder de närmaste åren förväntas främst i Brunflo församling, primärt då i Torvalla. Många arbetstagare i pastoratet arbetar inom den offentliga sektorn, men det finns också en hög andel egenföretagare på landsbygden. I pastoratet bedrivs rennäring bland annat inom ramen för Tossåsens sameby.

Ett 20-tal förskolor, nästan lika många grundskolor och tre gymnasieskolor finns i pastoratets församlingar. Många av pastoratets gymnasieungdomar studerar vid gymnasieskolor i Östersund, vilket innebär att de kan få långa pendlingsstider, eller väljer att bo i Östersund på veckorna. Liksom i övriga landet ger psykisk ohälsa behov av olika former av stöd och insatser. I pastoratet har glesbygdens villkor ibland påfrestande förutsättningar.

Därför behöver vi i församlingarna i Svenska kyrkan i Sydöstra Jämtlands pastorat:

- vara ett viktigt bidrag till sammanhållning och gemenskap i de lokala samhällen där vi finns.
- arbeta aktivt i relationen till förskolor och skolor och anpassa våra arbetsformer, inte minst med tanke på de geografiska avstånden.
- bli mer medvetna om att Sapmi är en del av våra församlingar och synliggöra samisk kultur och språk.
- arbeta för att skapa trygga rum där man är välkommen att få vara den man är.

Vår kyrka:

Svenska kyrkans närvaro i våra bygder är unik. Ingen annan enskild rörelse har det nätverk och det förtroende som våra församlingar har i vårt område. Antalet konfirmander ökar och mer än 500 körsångare sjunger i våra vuxen- och barnkörer.

Samtidigt avtar sakta antalet besök vid söndagsgudstjänsten. Många människor har begränsad kunskap och erfarenhet av tro och kyrka, och får en allt svagare relation till kyrkan. Trots det positiva trendbrottet, med fler inträden och färre utträden den senaste tiden och en högre andel döpta, visar alla prognoser på minskande medlemsantal för församlingarna de närmaste åren. En minskande och åldrande befolkning innebär också en medlemsminskning.

Sydöstra Jämtlands pastorat präglas av det som brukar kallas glesbygd eller landsbygd. Vi ser redan nu hur de utvecklingstrender som beskrivs ovan gör det svårt att verka som kyrka på sätt som länge uppfattats som självklara.

Problematiken förstärks av svårigheten att rekrytera präster och andra nyckelbefattningar. Det gäller särskilt de områden som ligger långt från Östersund.

Därför behöver vi i församlingarna i Svenska kyrkan i Sydöstra Jämtlands pastorat

- fortsätta utveckla och finna nya mötesplatser för lärande och fördjupning i tron.
- fortsätta att samla våra resurser i koncentrerade nav som ett sätt att utveckla verksamhet och arbetsmiljö.
- hitta hållbara former som säkerställer att våra församlingar bärs av gemenskaper som har förutsättningar för att fördjupas.
- vara uppfinningsrika och målinriktade i arbetet att rekrytera präster och annan personal till nyckelbefattningar i församlingarna.

Ovikens gamla kyrka. Foto: Anders Gustafsson

Församlingarna

Befolkning och tillhöriga 2024

	Brunflo	Marieby	Lockne
Befolkning	12666	590	1509
Tillhöriga	7492	428	1030
Andel tillhöriga	59,2%	72,5%	68,3%

Brunflo församling

Församlingen är uppdelat i två distrikt: Brunflo och Torvalla. Tätorten Brunflo ligger ca 15 km från Östersunds centrum och här finns handel, ishall, simhall och flera skolor. I Brunflo bor många i villa eller radhus. Brunflo kyrka (1775) med sin kastal, kyrkogård och församlingsgård är viktiga nav i församlingslivet i Brunflodistriktet. Här passerar också många pilgrimer, främst sommartid, på väg längs St Olavsleden. Församlingen samarbetar med skolorna och på högstadieskolan Kastalskolan i Brunflo driver personal från församlingen café. Mötesplatsen Pärlan i Brunflo centrum är en viktig plats för diakoni och ideella insatser.

I Torvalla, som är en stadsdel i Östersund, finns två kyrkor: Heliga Ljusets kyrka (1988) och Ängsmokykyrkan (1997). I Torvallaområdet finns många människor som är utlandsfödda och här finns den högsta andelen lägenhetsboende i pastoratet. Heliga Ljusets kyrka ligger strategiskt placerad vid torget och nära livsmedelsaffären, högstadieskolan och hälsocentralen. Detta leder till en prägel av spontana besök och öppna verksamheter. Eftersom kyrkan är en samsarbetskyrka med EFS samverkar EFS-föreningen i Torvalla och församlingen i gudstjänstlivet, bibelstudiegrupper och bönegrupper.

Marieby församling

Församlingen ligger i en gammal jordbruksbygd på den västra sidan av Brunflöviken, 14 km från Östersunds centrum. Församlingen består av de fyra byarna Överbyn, Bye, Fugelsta och Öd. Kyrkan invigdes 1890 och ligger i Fugelsta, där även skolan är belägen, vilket skapar samverkansmöjligheter. Marieby gamla kyrka brann ner 1876 och kvar står Marieby kyrkoruin och Mariakällan/hälsobrunn, i direkt anslutning till hembygdsgården. I kyrkoruinen firas såväl dop-, vigsel- som friluftsgudstjänster på sommaren. Församlingsgården Mariagården invigdes 1994 och är en viktig mötesplats i församlingen och även för bygdens föreningar.

Lockne församling

Lockne kyrka (1793), kyrkogård och sockenstuga ligger 6 km söder om Brunflo längs väg E45. Församlingen består också av orterna Tandsbyn och Ångsta. I Ångsta finns skolan, som församlingen har en god samverkan med. Byarna Rossbol och Haga ligger på norra sidan av Locknesjön och därifrån färdades församlingsbor med båt i forna dagar. Församlingen och hembygdsföreningen firar regelbundet gudstjänst med "kyrkbåtsrodd" över sjön. Vid kyrkan finns kyrkstallarna och under sommaren är det café i hembygdsgården nära kyrkan.

Befolkning och tillhöriga 2024

	Näs	Bräcke– Nyhem	Revsund–Sundsjö–Bodsjö
Befolkning	773	2100	2766
Tillhöriga	542	1185	1767
Andel tillhöriga	70,1%	56,4%	63,9%

Näs församling

Församlingen ligger 30 km söder om Östersund, med Näs kyrka (med ursprung från 1100-talet) och församlingshem belägna på en höjd med utsikt över sjön Näkten. Samhället Fåker ligger i grannskapet där församlingen samverkar med skola och äldreboende. I Fåker finns också en livsmedelsbutik.

Under sommaren kan man besöka cafét i kyrkstallarna vid kyrkan där även lokala hantverkare visar sina alster.

Bräcke–Nyhems församling

Tätorten Bräcke, som ligger 70 km sydöst om Östersund, är församlingens och kommunens centralort. Orten är en gammal kyrkplats som kraftigt växte i och med järnvägens ankomst 1878. Idag präglas området av industri, skogsbruk och offentlig service. Andelen utlandsfödda är relativt hög.

Församlingens två kyrkor ligger i Bräcke (1860) och Nyhem (1855). I Bräcke finns ett begravningskapell. Församlingen har en aktiv kyrkokör som övar i församlingsgården vid kyrkan och medverkar regelbundet i församlingsgudstjänsterna.

Revsund–Sundsjö–Bodsjö församling

I församlingen finns tre kyrkor: Revsund (1876), Sundsjö (1830) och Bodsjö (1797) med tillhörande församlingshem som var huvudkyrkor i de tre tidigare församlingarna. Det finns också tre mindre kapell i Revsund och Bodsjö i anslutning till kyrkan och i Hunge by i Bodsjö socken. Här finns två tätorter: Gällö och Pilgrimstad och församlingen har kontors- och verksamhetslokaler i Gällö, där också skola finns. Pilgrimslederna S:t Olavsleden och Jämt–Norgevägen går genom församlingen. Skogsbruket är av stor betydelse i området och här finns också pastoratets största privata arbetsgivare, Gällö sågverk.

Sundsjö kyrka. Foto: Anders Gustafsson

Befolkning och tillhöriga 2024

	Ragunda	Fors	Borgvattnet	Stugun	Hällesjö-Håsjö
Befolkning	2478	1103	140	1374	1230
Tillhöriga	1731	736	83	886	833
Andel tillhöriga	69,9%	66,7%	59,3%	64,5%	69,4%

Ragunda församling

Tätorten Hammarstrand, c:a 10 mil öster om Östersund, är också centralort i Ragunda kommun och Ragunda församling. Här finns kommunhuset, hälsocentral, äldreboende, skolor och ett antal butiker för service och handel, likaså är församlingsgården belägen inne i Hammarstrand. Bygden präglas i övrigt av jord och skogsbruk samt servicenäringar.

I församlingen finns två kyrkor: Ragunda gamla kyrka, uppförd mot 1400-talets slut och Ragunda nya kyrka invigd 1853. Dessa finns strax öster om tätorten och här firas regelbundet gudstjänst och där den gamla kyrkan används under sommaren. I församlingsgården finns lokaler för barn- och ungdomsarbete och där finns en lekkyrka ute på gården.

Fors församling

Tätorten Bispgården, 115 km öster om Östersund, utgör centrum i Fors församling. Här finns äldreboende och förskola, ett mindre antal butiker för handel och service samt ett konferenscentrum. Bispgården präglas av flera mekaniska industrier. Intill kyrkan ligger grundskolan vars verksamhet hösten 2024 flyttades till kommunsätet Hammarstrand, 15 km västerut, vilket förändrat förutsättningarna för församlingens barn- och ungdomsarbete.

Fors kyrka som ligger i Bispgården är invigd 1839. Strax sydväst från kyrkan finns Skogskapellet som i huvudsak används för begravningar, invigt 1964. I kyrkan firas regelbundna gudstjänster, det finns också en i huvudsak frivillig verksamhet riktad mot äldreboendet och samhället i övrigt, med fokus att skapa tillfälliga mötesplatser.

Borgvattnets församling

Församlingen är pastoratets minsta med ca 100 kyrkotillhöriga. Kyrkan som färdigställdes 1782 ligger mitt i byn, nära affären. Församlingen samverkar med intresseföreningen genom att hyra in sig i lokalen Eriksberg. Många utlandsfödda har på senare år flyttat till Borgvattnet och församlingen arbetar aktivt för att inkludera dessa i församlingsgemenskapen. I byarna Fullsjön och Boberg har församlingen regelbundet gudstjänster.

Stuguns församling

Stuguns nya kyrka (1896), kyrkogård och sockenstuga ligger 50 km öster om Östersund vid Indalsälven, inte långt från själva samhället. Stuguns gamla kyrka (1794) används främst på sommarhalvåret då gudstjänster och förrättningar firas där regelbundet. I byn Mårdsjön firar församlingen regelbundet gudstjänst i frälsningsarméns tidigare kyrkolokal.

I samhället finns affär och samhällsservice och en F-9 skola. Näringslivet i Stugun är traditionellt förankrat i skogsbruk och sågverksindustri. Det är många som färdas in och ut ur församlingen då många pendlar till arbete i Östersund.

Hällesjö-Håsjö församling

Hällesjö-Håsjö församling ligger i Bräcke kommun och gränsar mot Ragunda kommun. Centralorten Kälarne, ligger 90 kilometer öster om Östersund och några kilometer från Håsjö nya kyrka och Västanede församlingshem. Där finns affär, skola och viss samhällsservice. Skogsbruk och fiskodling är exempel två näringar i bygden. Församlingen ser utmaningar i att nå det ökade antalet nya invånare från andra länder.

I församlingen finns fyra kyrkorum: Hällesjö kyrka (1848), Håsjö nya kyrka (1911), Håsjö gamla kyrka (1684) och Ljungå kapell (1909).

Befolkning och tillhöriga 2024

	Oviken-Myssjö	Hackås	Berg	Rätan-Klövsjö	Åsarne
Befolkning	1726	1147	2190	1232	524
Tillhöriga	1290	780	1369	860	353
Andel tillhöriga	74,7%	68,0%	62,5%	69,8%	67,4%

Oviken-Myssjö församling

Församlingen ligger till stora delar i jordbruksbygden väster om Storsjön. I församlingen finns tre kyrkor: Ovikens gamla kyrka (medeltida), Ovikens nya kyrka (1905) och Myssjö kyrka (1300-tal). I centralorten Myrviken finns skolor och samhällsservice.

Inom församlingen ligger Tossåsens sameby och i Arådalen finns Arådalens kapell som drivs av en stiftelse, där församlingen firar gudstjänster regelbundet.

Musiken är en viktig del av bygdens liv. Här finns körer och kammarorkester och en viktig samverkansinsats är Ovikenveckan som genomförs vartannat år i början på juli.

Pilgrimsleden Jämt-Norgevägen går genom bygden.

Hackås församling

Hackås ligger ca 45 km söder om Östersund längs väg E45. Hackås kyrka (1100-tal) är en av Jämtlands äldsta. I sockenstugan nära kyrkan finns ett pilgrimscenter som är en knutpunkt längs Jämt-Norgevägen. Där finns ett litet museum och caféet Himmelriket är öppet på somrarna.

Bergs församling

Bergs församling är belägen vid Storsjöns södra del. I centralorten Svenstavik, ca 60 km söder om Östersund längs väg E45, finns kommunkontor, skola, gymnasieskola och samhällsservice. Där finns även Svenstakyrkan (1977) som ligger strategiskt mitt i byn. Församlingen samverkar gärna med föreningar och andra aktörer.

Bergs kyrka (1797) ligger vid foten av Hoverberget, ca 4 km norr om Svenstavik. Här har också församlingen sitt församlingshem och Pärilstigen, som inbjuder till bön och meditation runt kyrkogårdsmiljön.

Rätan-Klövsjö församling

Rätan-Klövsjö församling har två kyrkor Rätans kyrka (1796) och Klövsjö kyrka (1797, med manuell ringning i kyrkklockarna). På ön Öja i Klövsjön finns ett litet kapell där gudstjänst firas någon gång per år. I Klövsjö finns församlingsgården "Föreninga" som används flitigt för både församlings- och bygdeaktiviteter.

Särskilt Klövsjö präglas av det stora antalet turister och stugägare under skidsäsongen som visar sig i fler deltagare i gudstjänster och musikevenemang.

Under sommaren firas gudstjänster på fäbodvallar och i byar.

Åsarne församling

I Åsarne församling finns två kyrkorum: Åsarne gamla kyrka (1764) och Åsarne nya kyrka (1966). Gudstjänståret i Åsarne delas mellan sommarens gudstjänster i gamla kyrkan och det övriga årets i nya kyrkan.

Också utlokaliserade gudstjänster är viktiga i församlingen, liksom dagträffarna på nya kyrkans innergård sommartid.

Åsarne är ett av längdskidåkningens centrum i Sverige och här tränar de unga skidåkare som studerar vid fjällgymnasiet i Svenstavik.

Några av församlingsråden har skrivit en längre text om sin församling som finns i bilaga 1 till denna församlingsinstruktion.

Utvecklingsområden

I vårt arbete med att ta fram tre utvecklingsområden för de kommande fyra åren har vi lånat tankar från den tjeckiske prästen och teologen Tomás Halik, som i boken Morgondagens kristendom målat en vision för kyrkans framtid i en föränderlig och osäker värld.

Pilgrimsarbete – att komma till tro

”Genom hela historien har kyrkan befunnit sig på en resa, inte på en destination”. Detta skriver den Tomás Halik när han målar en vision av kyrkan i vår tid som en ”Vägens gemenskap” som är i ständig rörelse och förändring.

Det kan vi i lands- och glesbygdsförsamlingar verkligen känna igen oss i. Samhällsförändringar, befolkningsförändringar och organisationsförändringar har ritat om kartan och förutsättningarna för oss i våra församlingar. Många känner sig främmande inför alla förändringar och känner inte igen sig i församlingslivet. Då kan pilgrimsvandringen vara ett stöd för tanken. Vi bryter upp och ger oss i väg på vandring tillsammans. Bibeln innehåller många sådana bilder alltifrån Israels folks utåg ur Egypten till Jesu vandringar till Jerusalem. Det handlar om att vända sig mot framtiden. Att förstå livet utifrån pilgrimstanken innebär en öppenhet för att vara på väg, att vilja söka nya perspektiv, ny kunskap och den Gud som möter oss i Jesus Kristus.

Genom våra bygder går flera pilgrimsleder som påminner oss om vår kristna historia och berättelsen om St Olav, en berättelse som firar 1000 år 2030. Det vill vi vara med och fira!

Vi vill med hjälp av pilgrimstanken erbjuda församlingsborna att bryta upp från det vanliga och i vandring tillsammans möta nya perspektiv med öppenhet för tro och helighet i fokus.

Gemenskaper som fördjupas

En pilgrim behöver också platser och gemenskap. Tomas Halik talar om att kyrkan är i stort behov av *andliga centra* som uppmuntrar till gemenskap, fördjupning och dialog.

Vi är många små församlingar på stora avstånd från varandra. Det kan göra det svårt för oss att fördjupa och bygga regelbunden gemenskap. Vi möts i olika verksamheter men det kommer kanske inte ända till fördjupning. Vi behöver forma hållbara och stabila sammanhang för att inspirera varandra att gestalta kristen tro i vardagen.

I nattvardsliturgin säger vi som församling tillsammans: *”så är vi, fastän många, en enda kropp, ty alla får vi del av ett och samma bröd”*. De orden säger något om vad en kristen gemenskap är. Att vi är en rörelse mot ett djupare centrum. Att vi hör ihop med varandra och med Gud genom tron och genom att vi delar brödet tillsammans. Det formar oss som gemenskap. Vår biskop Teresias vision om en *”lägereldskyrka”* är en viktig bild för oss när vi tänker på hur en sådan gemenskap skulle kunna se ut.

Vi vill arbeta för att alla våra församlingar ska präglas och bäras av kärleksfulla gemenskaper.

Vi vill också fortsätta pastoratets bildningsarbete med fokus på andlig vägledning, pilgrimstanken och fördjupning i kristen tro.

Hållbar livsmiljö och hållbart arbetssätt – Skapelsens återupprättelse

Klimatkrisen manar till både inre och yttre kraftsamling. I Svenska kyrkans färdplan för klimatet står *”att kyrkan ska vara en modig röst för rättvis omställning med omsorg om hela skapelsen, som i ord och handling tar sitt ansvar globalt och lokalt”*. Tomas Halik målar bilden av kyrkan som

ett "fältsjukhus", som medverkar till att stärka samhällets immunförsvar mot både ekologisk och social ohälsa.

Sydöstra Jämtlands pastorat har liksom övriga delar av världen en stor utmaning i att agera i klimatfrågan. För pastoratet så handlar det exempelvis om att minska energianvändningen i våra byggnader, energieffektivisera, vara en röst i samtalet om samhällets naturresurser och att resa fossilfritt.

Strukturförändringarna med befolkningsminskning i våra bygder bidrar också till att vi behöver förändra vårt arbetssätt.

För att säkerställa att vi kan fullgöra den grundläggande uppgiften behöver såväl kompetens som lokalförsörjning vara hållbart genomtänkta.

Pastoratets strävan är att bygga hållbara arbetslag som lokaliseras till ett antal strategiskt belägna platser i pastoratet för att kunna upprätthålla den planerade verksamheten över hela området. Det bidrar också till utvecklat samarbete i arbetslagen, och minskat ensamarbete. Vi tror att det kommer att bidra till en bättre social hållbarhet och främja de församlingsgemenskaper vi vill fördjupa.

Framtidens lokalförsörjning är en strategiskt mycket viktig fråga som samspelar med utvecklingen av hållbara arbetslag och stärkta församlingsgemenskaper.

De ideella medarbetarna är nyckelpersoner i kyrkans hållbarhetsarbete. De som först fick höra orden om att gå ut och göra alla folk till lärjungar (Matt 28:18–20) var en blandad skara av troende och tvivlande, men alla fick samma uppdrag. Så gränsöverskridande är uppdraget att vara Kristi lärjunge – det är alla döptas. Vi sänds ut i världen att synliggöra Kristus och värna den skapelse och mänsklighet Gud älskar och vill befria.

Kyrkans – och därmed alla döptas – uppgift är också att bidra till det goda livet i samhället i de olika bygder där vi verkar, vilket kan bygga förtroende och samverkan med andra goda krafter.

Därför är idealitet ett centralt område i kyrkans liv, och en viktig del av vår identitet.

Vi behöver prioritera arbetet med ideella, skapa en tydlig struktur för att organisera ideella i alla åldrar, ta vara på deras kunskap och matcha mot församlingens behov, på ett sätt som gör att de ideella känner sig sedda och tas i anspråk.

Foto: Alex Giacomini

Pastoralt program

Ansvarsfördelning

Pastoratets kyrkoråd har tillsammans med kyrkoherden det övergripande lokala ansvaret för att den grundläggande uppgiften blir utförd i de ingående församlingarna, samtidigt är församlingsrådet församlingens styrelse med ansvar för de uppgifter som står i kyrkoordningen och församlingsinstruktionen. Församlingsrådets arbete finns beskrivet i pastoratets församlingsrådsinstruktion som aktualiseras årligen vid möten mellan kyrkoherden och församlingsråden.

Utifrån detta har församlingsrådet gemensamt med kyrkoherden ansvar för att ange riktningen för hur den grundläggande uppgiften ska utföras. Därför ska församlingsråden varje vår finnas med i en dialog med verksamhetens personal om arbetet i församlingen för nästkommande år. Kyrkorådet skapar ekonomiska förutsättningar genom att i samråd med verksamhetsansvariga och församlingsråden ge en budgetram för verksamhet i respektive församling.

Vi vill att pilgrimstanken och gemenskaps- och hållbarhetsarbetet ska vara resurser i vårt arbete med vårt pastorala program så att människor kommer till tro, gemenskaper fördjupas och skapelsen återupprättas.

Gudstjänst

"Gudstjänsten är kyrkolivets centrum, där församlingen möter Gud i Ordet och sakramenten. Gudstjänsten är hela församlingens gåva och uppgift." Så beskrivs gudstjänstens funktion i Kyrkohandboken för Svenska kyrkan, där alla ordningar för hur vi kan och ska fira gudstjänst finns.

Att gudstjänsten ska vara en angelägenhet för hela församlingen är något som vi i församlingarna i Sydöstra Jämtlands pastorat vill fortsätta att lägga ett särskilt fokus på.

Vår vision:

Vi firar gudstjänst, så att vi som bor, vistas och verkar i våra församlingar

- får möta Gud, uttrycka tacksamhet, erhålla befrielse och fördjupa vår tro.
- har redskap för att hantera våra egna liv, samspelet med andra människor och med skapelsen.
- får tröst, hopp och kraft i livet.
- tillsammans upptäcker och upplever liturgins värde, språk och mening.
- tillsammans gestaltar kyrkan.
- påminns om församlingens roll i den världsvida kyrkan.

Utmaningar:

- Många församlingsbor upplever att gudstjänsten är främmande när det gäller innehåll, form och gestaltning.
- Många människor måste resa mycket till vardags och vill minimera det på ledig tid/helg.
- En del av våra församlingar har litet underlag människor, som dessutom har många engagemang i bygden.
- Det är ett underskott på fördjupande gemenskaper i församlingarna.
- Få kommer; det ger en låg känsla av delaktighet.
- Kyrkans former och förutsättningarna matchar inte varandra när det gäller gudstjänster.

Möjligheter

- Angelägna samlingar i anslutning till gudstjänsten.
- Musikens roll som förmedlare av evangelium och hopp.
- Gudstjänsten leder vidare till samtal.
- Bönen som förenande kraft.
- Variation i gudstjänstutbudet.
- Församlingsrådets och kyrkorådets roll och inflytande i gudstjänstlivet.

Mål 2026–2030

- Varje gudstjänst svarar mot ett verkligt behov och är förankrad i en gudstjänstfirande gemenskap.
- Att alltfler ska vilja och känna sig välkomna att bidra i gudstjänstens förberedelse och genomförande.
- Att medvetet arbeta med gudstjänst och bön i församlingens möten med barn och unga.
- Att utveckla kyrkomusikens roll, bland annat genom den nya organisttjänsten och genom en medveten strategi för körernas medverkan i gudstjänsten.

Gudstjänstfirande i pastoratets församlingar

Huvudgudstjänst firas varje söndag och kyrklig helgdag i minst en församling i pastoratet.

Huvudgudstjänst firas de flesta sön- och helgdagar i Brunflo församling. Mässa firas minst varannan söndag i Brunflo kyrka och i någon av kyrkorna i Torvalla. Brunflo församling firar ekumeniska gudstjänster med EFS och Equmeniakyrkan i Brunflo tre gånger per termin. EFS i Torvalla ansvarar för en gudstjänst i månaden i Heliga ljustets kyrka.

Huvudgudstjänst firas också regelbundet i våra andra församlingar enligt följande;

I Lockne församling firas gudstjänst varannan vecka, oftast kl 11. En gång i månaden firas huvudgudstjänst med mässa

I Marieby församling firas gudstjänst en gång i månaden, och två gånger per år huvudgudstjänst med nattvard, oftast klockan 15.

I Näs församling firas minst 12 gudstjänster per år och två av dem är huvudgudstjänst med nattvard oftast klockan 11. Dessutom firas vardagsgudstjänst i församlingshemmet en gång i månaden. En del av gudstjänsterna firas gärna utomhus, eller i Stenstugan, Bjärme bystuga och Gäle bystuga.

I Revsund–Sundsjö–Bodsjö församling och i Bräcke –Nyhems församling firas gudstjänst minst varannan söndag och huvudgudstjänst med nattvard minst en gång i månaden i någon av församlingskyrkorna. Av hävd har församlingarna och främst då Revsund–Sundsjö–Bodsjö församling mycket hög andel friluftsgudstjänster sommartid.

I Stuguns, Hällesjö–Håsjö, Borgvattnets, Ragunda och Fors församlingar firas gudstjänst minst varannan söndag och huvudgudstjänst med nattvard minst en gång i månaden i någon av församlingskyrkorna. I Ragunda firas regelbundet gudstjänster i samverkan med EFS-föreningen i Krokvåg.

I Hackås församling, Oviken Myssjö församling, Bergs församling, Åsarne församling och Rätan–Klövsjö församling firas gudstjänst minst varannan söndag och huvudgudstjänst med nattvard minst en gång i månaden i någon av församlingskyrkorna. Under sommaren firas gudstjänster på fåbodvallar och i byar. Ekumeniska gudstjänster firas varje år i samverkan med Equmeniakyrkan i Svenstavik och Baptistförsamlingen i Oviken.

Undervisning

”Kunskapen om kristen tro sjunker snabbt. I få hem får barnen dopundervisning. De existentiella och andliga behoven är stora i alla åldrar. Då får kyrkan inte svika. Vårt uppdrag är: Aldrig mindre än evangeliet, aldrig mindre än frihet”.

Så skriver förre ärkebiskopen Antje Jackelén i förordet till biskopsbrevet om undervisning som kom 2021. Där betonar biskoparna att just dopundervisning är en nyckelfråga för församlingarna i framtiden.

Vår vision:

Vi bedriver undervisning, så att vi som bor, vistas och verkar i våra församlingar

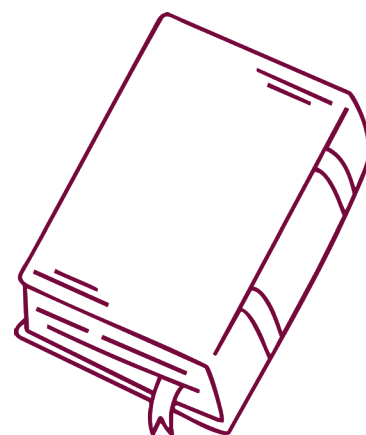
- har förutsättningar att komma till tro och sedan praktisera och fördjupa vår kristna tro.
- har förutsättningar att reflektera kring, livet, kristen tro, Bibeln och kyrkans traditioner.
- har redskap för att hantera våra egna liv, samspelet med andra människor och med skapelsen.

Utmaningar

- Det är svårt att skapa miljöer där man öppet vågar tala om tro.
- Låg kunskap om kyrkan och kristen tro.
- Fördomar och föreställningar ligger i vägen.
- Resurser för att ha en mångfald av miljöer.

Möjligheter

- Dopets betydelse. Ger möten och möjligheter till uppföljning.
- Musiken som pedagogisk möjlighet.
- Intresset för konfirmationen ökar bland 15-åringar.
- Vi ser ett ökat intresse för unga ideella sprunget ur konfirmationen.

Mål 2026–30

- Församlingsbor i alla pastoratets församlingar har tillgång till relevanta forum för samtal och studier om tro och liv.
- Pastoratet har ett program för samarbete med skolorna.
- Att fortsätta vår satsning på bildning och fördjupning i kristen tro för både personal och församlingsmedlemmar.
- Att konfirmandarbetet fortsatt ska ha hög prioritet och att handlingsplanen för konfirmandarbetet ska revideras varje år.
- Att utveckla pilgrimstemat som resurs i arbetet med barn och unga.
- Utveckla arbetet med anpassad konfirmation.

Diakoni

”Ett diakonalt förhållningssätt är att se på sin medmänniska med Guds älskande ögon, att den jag möter är älskad och skapad av Gud. Ett sätt att tänka är också att möta andra i ögonhöjd, som två jämlika människor med olika förutsättningar och livsberättelser.”

Så beskriver vi grundhållningen för vårt diakonala arbete i pastoratets handlingsplan som vi kallar diakonal pastoral.

Vision

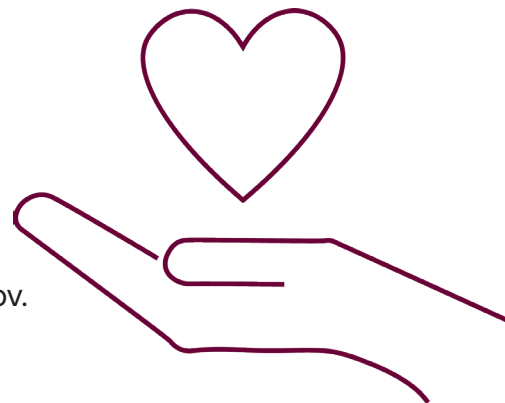
Vi bedriver diakoni, så att vi som bor, vistas och verkar i våra församlingar

- har tillgång till platser för tröst och stöd.

- upplever gemenskap med varandra och med Gud.
- stärks i vår makt över våra egna liv och får utvecklas utifrån egna förutsättningar.
- är del av ett hållbart sammanhang.
- tar ansvar för varandras förutsättningar till ett gott liv.

Utmaningar

- Engagera och leda ideella.
- Förstå behoven.
- Prioritera.
- Hållbarhet och långsiktighet i förhållande till stora behov.
- Många är isolerade utan nätverk.

Möjligheter

- Engagera och leda ideella.
- Samverkan med aktörer i samhället.
- Kyrkans diakoni har stort stöd.

Mål 2026–30

- Pastoratet har en långsiktigt hållbar diakonal handlingsplan med tydliga prioriteringar.
- Ideella som vill bidra i det diakonala arbetet har tillgång till mötesplatser för inspiration, utbildning och handledning.
- Människor som lider av ensamhet har tillgång till relevant gemenskap.

Foto: Shutterstock

Mission

I våra dop- och konfirmationsgudstjänster har Jesu sändningsord till sina lärjungar en central betydelse: *”Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden. Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döpa dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar till tidens slut.”*

I våra församlingar har vi en gemensam kallelse att leva i detta uppdrag, i denna mission: att ge människor möjlighet att lära känna och leva i relation med dopets Gud.

Vision

Vi utövar mission, så att vi som bor, vistas och verkar i våra församlingar

- har en angelägen och tillgänglig kyrka.
- möter kyrkans människor i våra egna sammanhang.
- möter kyrkans budskap (ord/handling) i en form som är relevant.
- uppmuntras till engagemang för kyrkans internationella solidaritetsarbete

Utmaningar

- Kommunikationen. Många filterbubblor att passera.
- Medlemskapet påverkas av ekonomi. Svårare nå ut.
- Människors ideella engagemang minskar. Det påverkar delaktighet i att vara kyrka.
- Svårigheten att ändra beteenden kring konsumtion och ett hållbart liv.

Möjligheter

- Kyrkans goda rykte.
- Kyrkan kan bekräfta andras goda initiativ.
- Medvetet använda musiken som väg in i kyrkans sammanhang.
- Koppla kyrkans insatser till befintliga bygdehändelser.
- Pilgrimsarbetet som väg in i kyrkans sammanhang.
- Om medlemmen blir sedd och medveten kan den vara en länk mellan kyrkan och andra människor.

Mål 2026–30

- Fortsätta arbeta målinriktat för samverkan med samhällets institutioner och föreningslivet lokalt.
- Alla kyrkomedlemmar är medvetna om möjligheten att bidra ideellt i kyrkans missionsarbete.
- Människor möter kyrkan på i sina egna sammanhang.
- Skapa förutsättningar för ett långsiktigt engagemang i församlingarna för ACT Svenska kyrkans internationella arbete, t ex genom lokala internationella grupper.

Präst- och kyrkomusikerbefattningar

Stiftsstyrelsen har fastställt minimiantalet prästtjänster i pastoratet till 13, varav en kyrkoherde. Samtliga präster och musiker är anställda i pastoratet, vilket innebär att tjänstgöring kan förekomma i hela pastoratet. Varje tjänst (13 prästtjänster och 12 musikertjänster, varav en organist) har dock en geografisk hemvist och en församling/församlingar där tjänstgöringen framför allt sker, i vår strävan att bygga gemenskap, förtroenden och kontinuitet lokalt.

Verksamheter på andra språk

Församlingarna i Sydöstra Jämtlands pastorat bedriver ingen egen verksamhet på teckenspråk, men vi engagerar personal från tolkcentralen vid gudstjänster och förrättningar vid behov. Det finskspråkiga arbetet bedrivs i samverkan med Östersunds församling. Gudstjänster med samiska språkinslag firas regelbundet i pastoratets församlingar och i de nya gudstjänsttagendor som produceras under 2025 ingår i flera församlingar böner och rubriker på sydsamiska.

Pastoratet har också inrättat en projektjänst som syftar till att öka kunskapen och förståelsen om den samiska kulturen och språket. Pastoratet vill även utveckla samarbetet med Luelå stift kring samisk konfirmation. Syftet är också att utveckla relationen mellan det samiska och kyrkans tro, bland annat genom pilgrimsarbetet.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys ska göras i det beslutsfattandet organet. Det finns en barnrättsperspektivgrupp som fungerar som referensgrupp. Checklista för BKA finns.

Kyrkomiljö och lokalförsörjning

Kyrkobyggnader och invigda kyrkorum som finns i pastoratet är beskrivna under avsnittet om våra församlingar. Gudstjänst firas enligt det som redovisas under rubriken Gudstjänst.

Många gånger är det svårt att motivera underhållskostnader när nyttjandegraden i pastoratets byggnader är låg. Under 2024 genomfördes ett omfattande arbete med pastoratets lokalförsörjningsplan. Det har mynnat ut i konkreta beslut vad gäller avyttring av fastigheter, temperatursänkning av kyrkor och effektiviseringar. Fler beslut kommer att fattas de närmaste åren.

Åsarne gamla kyrka. Foto: Anders Gustafsson

Sydöstra Jämtlands pastorat
sydostrajamtland.pastorat@svenskakyrkan.se
010-451 38 00

**Svenska
kyrkan**